

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douăori 24 fil., — de trei ori 30 fil.
rândul cu litere garmond.

Rolul și interesele României.

Sibiu, 4 Noembrie n.

Vorbirea scurtă dar cuprinzătoare, pe care a rostit-o Regele Carol în fața noilor sei ministri, după ce le-a luat jurământul, a făcut impresie adâncă în cercurile diplomatice. Vorbele M. Sale erau considerate ca o amenințare, de care România își rezervă dreptul a face us în momentul în care va sfla ea de bine și de necesar.

De sine înțeles, că toți și-au dat bine seama, ce ar însemna întrarea României în lupta ce s'a deslăntuit cu atâta patimă în Balcani. Nimic alta, decât izbucnirea conflictului european, de care atât de mult se teme toată lumea. Și-a dat seamă deci și România, și de aceea a ținut numai decât se liniștească opiniunea publică europeană cu comunicatul, că consiliul de ministri, ținut sub președinția Regelui Carol, a decis să nu se facă mobilizarea armatei române.

Faptul, că o eventuală mobilizare a armatei române putea să producă o panică generală în cercurile diplomației europene și să îngrijoreze toate statele, formează dovada cea mai eclatantă despre rolul însemnat pe care-l are România în vremile critice de astăzi, când o încăierare generală e atât de apropiată și atât de ușoară. Și dacă România, prin ținuta ei prudentă și rezervată împiedică această încăierare a tuturor popoarelor europene, — își câștigă prin aceasta un merit, pe care Europa trebuie să-l onoreze după cuviință, respectându-i drepturile și interesele.

Cari sunt interesele României? Întâi, ca conaționali ei din Macedonia, câteva sute de mii de Arămani, se fie împărțâși și ei de libertățile și drepturile cari compet tuturor popoarelor conștiente și pline de demnitate națională. Al doilea, ca statele mici balcanice, intrate în

luptă în contra Turciei, să nu iase prea întărite din lupta aceasta, să nu câștige în teritoriu atâta, ca ori care din ele se fie cumva mai mare și mai tare decât România.

Politica înțeleaptă esternă a României sigur că va fi esoperat promisiuni în direcția aceasta dela puterile mari europene; iar în conțerența, care se va ținea la timpul seu, pentru a judeca pricinile dintre statele mici balcanice și Turcia, — se va ținea la tot cazul cont de aceste interese ale statului român, și ele vor fi respectate, mai ales din motivul, că România și le-a apărât, nu cu arma, pricinuind războiul european, ci cu tactul și înțelepciunea manifestată cu ocaziunea războiului din Balcani.

Nu va putea spune nime, că România s'a ferit de războiul acesta, pentru că se simte slabă și nepregătită de război, căci adevărul e tocmai contrariul; ei vor trebui toți se recunoască, cu cuvinte de laudă, că România nu a intrat în război, pentru că se nu atragă în flăcările mari ale focului toate popoarele Europei. Prin ținuta sa deamă și înțeleaptă a împiedecat deci cea mai mare primejdie ce putea se amenințe popoarele europene. Iar acesta, cum am spus, e un merit, care trebuie onorat; și Europa nici nu va întârzia, la timpul seu, să-l onoreze, ținând cont de justele interese ale statului român și aplacidându-i pretenziunile, pe cari i le va presenta, în numele țării, guvernul român, care astăzi represintă cu adevărat țara întreagă românească, voința întregului stat român.

Delegațiunea consistorului mitropolitan la Budapesta. Escelența Sa, Înaltpreasfințitul Domn Arhiepiscop și Mitropolit Ioan Meșianu, a sosit la reședința sa din Sibiu Sâmbătă sara, venind din Budapesta, unde, cum am fost anunțat,

a fost ca se solicite pe la factorii competenți, în fruntea unei delegațiuni a consistorului mitropolitan, sporirea dotațiunei dela stat pe seama bisericii noastre și urearea congruei preoțimei noastre. Din delegațiune au făcut parte: Preasfințitul Episcop Ioan I. Papp al Aradului și Dr. Miron E. Cristea al Caransebeșului, apoi mireni: Dr. Ioan Mihai, Vasile Almășan, Petru Truția, Nicolau Zigre, Baronul Geza de Duca și Dr. Valer Branisce.

Delegațiunea s'a prezentat la domnul ministru de culte și instrucțiune publică, conte Zichy János, la domnul ministru president Lukács László, la domnul ministru de finanțe Teleszky, la domniile secretari de stat Balogh și Nátay Szabó, primită fiind pretutindenea cu afabilitate și cu asigurarea, că se va ținea cont de dorințele și cererile bisericii noastre. Arhieriei s'au prezentat apoi singuri și la referentul Csorba din ministerul de culte, la care încă au intervenit în mai multe chestii de interes pentru preoțimea noastră.

Biserica și statul

de Dr. Ioan Stanciu par. gr.-ort.*)

Biserica și statul sunt două instituțiuni, cari în dezvoltarea lor se sprijinesc reciproc, și ambele au contribuit foarte mult, că omenimea se află astăzi pe o treaptă atât de înaltă socială-culturală-economică. Bine și de folos ne este deci să examinăm aceste două instituțiuni, și mai ales să cunoaștem raportul dintre ele în general, și în special să vedem cum s'au dezvoltat ele și raportul lor la noi în Ungaria, în decursul vremurilor, până în zilele noastre.

*) *Isvoare:* Dr. H. Pusçariu: „Metropolia Românilor ortodocși”. Dr. Somló Bódog: „Jogbölcsészeti előadásai”. Kosutányi Ignéz: „Egyház jog”. Dr. Balogh A: „Politika alaptanaí”.

Despre originea lor puțin putem vorbi. Atât biserica cât și statul după unii învățați își au originea dela om, dar după alții ambele se bazează în revelațiune, respective în voința unei ființe, puteri superioare, în Dumnezeu.

Fapt netăgăduit e, că toate popoarele au avut religione, principii de credință, cari toate se considerau de origine divină.

Tot asemenea nu se poate nega, că toate popoarele au avut o oareși care organizație internă, din care apoi s'au dezvoltat statele zilelor noastre.

Au avut ambele, și statul și biserica, în trecut epoce de înflorire și de decadentă. Doar chiar biserica creștină ne învață, că în urma revelațiunei divine credința în trecut depărtat al unui popor era mai clară și mai aproape de adevăr ca cu sute de ani în urmă, când a decăzut în fetișism grosolan, care deci nu era începutul — după cum le place unora a crede — ci aproape sfârșitul vieții religioase.

Alte popoare au ajuns earăși în urma revelațiunei divine la treapta cea mai înaltă în credință: la creștinism.

Așa stăm și cu statul. Unele popoare au avut în trecut state înfloritoare, dar au decăzut și ajunse pe povârniș multe s'au nimicit și multe sunt pe cale de-a aparține trecutului. Sunt popoare însă, cari cu statul lor astăzi sunt la înflorire și vor merge pe căi necunoscute încă de mintea omenească, ajungând înălțimi uimitoare. Exemplele cred că sunt cunoscute atât la cele susținute despre biserică, cât și la cele despre stat. Acolo sunt: fenicienii, egiptenii, chinezii, grecii, romanii etc. cari toți au avut state, culturi, religione dezvoltate și înfloritoare, dar mai pe urmă au căzut în labirintul păcatelor, greșelilor și astfel s'au măturat de pe fața pământului în mare parte. Ceea ce a

FOIȘOARĂ.

Profiluri.*)

I. Maurice Maeterlinck.

„Privită de aproape, poesia înaltă se compune din trei elemente principale: mai întâi frumseța verbală, apoi contemplarea și zugrăvirea pasionată a ceea ce într'adevăr există în noi și în jurul nostru, adică a naturii și a sentimentelor noastre, și în sfârșit ideea, ce și-o face poetul despre necunoscutul în care plutesc ființele și lucrurile, pe cari le evocă, despre taina, care le stăpânește și le judecă și care le hotărăște soarta”, — zice Maurice Maeterlinck, când nepărată întâietate elementului din urmă.

Și într'adevăr ideea despre necunoscut este pârghia aceea, care dă avântul marilor opere artistice, care dă puterea de a pătrunde și de a rezista vârtejurilor vremii, căci ea este originalitatea cea mai marcantă, ea dă caracterul personalității unui artist.

* N'am nici o pretenție de originalitate, nu vreau să fac artă și critică înaltă. Asta o fac alții mai bine decât mine. Articolele acestea n'au alt scop, decât să folosească mai ales la noi în Ardeal și Ungaria, unde toate ideile despre francezi străbat numai prin străcurătoare nemțească, și unde prin urmare nu i se dă loc sau la tot cazul prea puțină atenție culturii și literaturii franceze. V. S.

Conceptia despre necunoscut, despre ce bănuim numai, a fost forța aceea, care a împins biruitoare dealungul veacurilor opera lui Dante și a lui Shakespeare ținându-o pururi aproape de sufletul omenimii. Făurirea ei a fost însă rezervată talentelor mari atât în trecut, cât și astăzi și mai ales astăzi, când sfera necunoscutului se strânge pas cu pas în fața științelor esacte. Marea parte a artiștilor de azi se mărginește a studia sentimentele omenesti „în efectele lor materiale și psihologice”. Nu-i vorba, în sfera aceasta se plămulesc opere de observație de o netăgăduită putere și frumseță artistică. Dar e sigur, că nu vor ajunge nici odată „frumseța mai vastă și adâncă a acelor poeme mari, în cari se amestecă la acțiunile oamenilor și ceva nemărginit”.

De aici superioritatea lui Ibsen și Tolstoi. De aici marea însemnatate a lui Maurice Maeterlinck.

„În jurul nostru mister nemărginit; în adâncul nostru mister nemărginit. Iar cu misterul vecinic suntem în legătură numai prin misterul însondabil, care în e noi”. „Încă multă vreme, sau poate pururi nu vom fi altoeva decât niște licăriri nesigure și întâmplătoare, lăsate fără vreun strop apreciazibil în voia tuturor vânturilor unei nopți indifferente. Zugrăvind această s.ăbioiune imensă și zădarnică ne apro-

piem mai mult de adevărul ultim și radical al ființei noastre”.

Iată programul lui Maeterlinck.

Acest program trece ca un fir roșu dealungul tuturor operelor lui, imblânzindu-se abia în feeria simbolică a celor doi copii cari caută „pasărea albastră”.

Omul e un copil — mare, aruncat în mijlocul acestui mister, care-l împinge dintr-o parte într'alta și-l arde și-l îngheață; adevărata viață e aceea care se apropie de viața copilului, aceea, care rămâne sub pragul conștiinței, despre care avem însă dovezi, că există, viața întunecată, obscură, viața vegetativă a sufletului, sau, cum o numește Feguet, viața „inonabalară” a sufletului, impulsivitatea acelea necunoscute, în urma cărora răsar ideile, sentimentele și toate patimile noastre. Teama de moarte, teama de necunoscut, înflorirea ce ne pătrunde în fața vieții, în fața însușirii ei de a fi așa de ciudată și neînțeleasă — toate acestea fac parte din viața, care stă sub pragul conștiinței, prin urmare din viața adevărată.

Acestea sunt ideile, pe cari le exprimă Maeterlinck în opera sa: zbuciumări, cari se petrec „la marginile sufletului” și ca atari sunt „dinocace” de o existență psihologică deplină. Aceasta l-a făcut pe Jules Lemaitre să zugrăvească pe Maeterlinck ca pe „rotul înfiorat și subtil” al inconștientului, al acelu „non-ego” în „ego”-ul nostru, cum ar zice un meta-

fisician, al acelu oava, care „atât psihologicște, cât și fiziologicște este anterior sentimentelor și faptelor, în cari își găsește stofta obișnuită drama și romanul”.

Din ideile acestora fataliste e ușor de înțeles firea personajilor cari le intrupează. Acestea, toate sunt de caracter pasiv. Toate nu fac altoeva decât îndură și tremură purtate năvalnic de frământări, de doruri, temeri, a căror obârșie nu o cunosc, și oovârșite cu totul — fără să-și dea sama — de impresiunile, pe cari le primesc dela obiectele, ființele ce-l împrejmuie, — toate stau neputincioase, ca niște marionete, în fața necunoscutului: simț povara lui imensă, simț sforile cari le mișcă, bănuiesc forțele ascunse, cari le copleșesc, dar nu se luptă, căci își simt totodată și neputința lor, simț zădărnicia împotrivirii. Iar în punctul acesta Maeterlinck s'a întâlnit cu tragedia grecească din vechime...

Și pretutindenea se revărsa oava veg, oa o ceață luminoasă, care îndulcește și nivelează patimile și mărește impresiunea ansamblului, pretutindenea o frumseță bizară, neașteptată, o sugestione dulce, o melancolie adormitoare ca în dremele indice, o poezie subtilă, dar plină și pătrunzătoare.

Iată cuvintele bătrânului (din „Interior”) care venind cu un drumeț să verțiască pârâinților moartea fiicei lor, se oprește la geamul luminat:

„Nu știu de ce-mi pare așa de grav și straniu totul... Iată-i, așteaptă noap-

rămas din ei este numai o tristă amintire despre un trecut glorios.

Deci în trecutul bisericii și al statului aflăm înflorire și decadentă deopotrivă. Ne având scopul de-a examina cu deamănuntul acest adevăr, ne oprim la biserică și statul zilelor noastre.

Fapt recunoscut este, că biserică trăește în stat. Dar existența ei nu este necondiționat legată de teritoriul statului. Ea există și fără un teritoriu limitat, câtă vreme statul nu poate. Statul este o concepție teritorială, drepturile și datorințele din stat strâns legate de un anumit teritoriu bine precizat și bine limitat, prin semne naturale sau artificiale. Și biserică recunoaște teritoriul și împărțirea teritorială, dar numai din punct de vedere administrativ. Ea ca instituție nu are limite. De aceea apoi vedem fenomenul interesant, că într'un stat, adevărat pe același teritoriu și în același timp, trăiesc mai multe biserici, cu mai multe drepturi. Ba ce e mai mult, aceste biserici, ca instituții, trec peste marginile statului. Așa vedem în Ungaria vre-o opt biserici, cari se află și în celelalte state ale Europei, unde se conduc conform aceluiași credințe, au aceleași dogme, același rit și aceleași sărbători.

Dar ce este biserică? Ca să ajungem la biserică, ca instituție, trebuie să cunoaștem elementele din cari este compusă. Astfel aflăm aici credință, credincioși și organizație.

De sigur, că credința este un simțământ intern, este ceva individual, dat fiind, că ea nu este aceeași nici chiar la doi indivizi. Credința, după învățăturile bisericii creștine, se naște în om în urma revelației divine. Numai cu ajutorul lui Dumnezeu poate ajunge omul la cunoașterea adevărurilor și a unor noțiuni, cari nu cad în sfera de-a înțelege a mentalității omului.

Credința se poate naște în om, respective revelația divină duce pe om la credință pe diferite căi. Prorocii sau profeții sunt trimiși lui Dumnezeu, ca să conducă omenirea pe căile credinței adevărate. Natura asemenea îl face pe om credincios. Omul de când există, s'a năzuit să cunoască lucrurile transcendente și nu s'a mulțumit cu cele materiale din jurul său, ci a sburat cu sufletul peste barierele, peste cătușile lumii materiale, s'a dus în infinit și a conchis că trebuie să mai fie o lume, care se deosebește mult de aceasta cunoscută de el prin sensurile lui mărginite.

Omul își simțeste neputința aici de pământ. În existența lui mereu

amenințat omul vede, cum cei iubiți ai lui sunt răpiți pe rând de lângă el și știe pozitiv, că soarta aceasta îl va ajunge și pe el, mai curând sau mai târziu. Deci se ridică în sfere mai înalte și condus de o putere divină se stabilește asupra unor puncte, cari se formează în el ca adevăruri, ca credință.

Așadar credința nu este altceva, decât tendința sufletului de-a cunoaște puterea supraomenească, care conduce totul, adevărat pe Dumnezeu.

Dar credința numai atâta vreme rămâne credință individuală, câtă vreme este internă. Atunci, când ea izbucnește în fapte sau cuvinte externe și când aceste fapte și cuvinte sunt imitate de mulțimi, credința individuală, care nu poate fi aceeași la toți indivizii mulțimei, devine confesiune, religioasă.

Confesiunea, religioasă nu este deci altceva, decât manifestarea credinței interne prin cuvinte sau fapte externe, din partea unui individ sau a unei mulțimi.

Confesiunea însă nu are putere asupra membrilor sei. Ea este numai complexul manifestării credinței interne prin aceleași fapte sau cuvinte. Deci nu dominează, nu dă directivă celor din interiorul ei. Nu este nimeni supus, ci fie care este de sine stătător în credință și în special în manifestarea ei. Numai când aceste încep a se consolida, când încep a domina asupra mulțimei, așa încât orice abatere dela ele se consideră de sacrilegiu, încep a se observa conturele organismului. Aici începe a se ivi biserică, care dominează asupra mulțimei, dă directivă, cu alte cuvinte, are putere de viață, întocmai ca un organism viu, care se conduce pe sine și părțile din care este compus.

Biserică este deci organizarea, consolidarea într'un trup a oamenilor, cari mărturisesc aceleași credințe prin fapte și cuvinte.

Și dacă mai adăugăm, că și statul, în cele mai multe cazuri recunoaște și sprijinește acest organism, apoi mai vedem la biserică și baza de drept, nu numai din partea sa, ci și din partea puterii celeilalte, — a statului.

Astfel apoi organismul acesta, biserică, bazat pe drept, are putere peste credincioșii sei, le dă drepturi, îi oprește dela acțiuni, le pune condițiuni, cu alte cuvinte, biserică are putere, suveranitate să se conducă pe sine și pe credincioșii sei.

Nu ne ocupăm mai pe larg cu elementele constitutive ale statului, ci amintim numai, că și statul este un organism, ca și biserică. Și el are

putere, suveranitate, și el are voință ca și biserică, voință care pretinde respectare dela toți supușii lui.

Pot fi deci două puteri, două suveranități pe același teritoriu: cea bisericească și cea de stat, dar ambele de natură deosebită. Cea din urmă în chestii de credință, care mai mult dominează asupra sentimentelor interne, câtă vreme puterea statului dominează asupra faptelor externe, asupra manifestațiilor concrete omenesci; ea aranjează raportul oamenilor unul față de altul și față de stat.

Dat fiind însă, că biserică, respective membrii ei, își manifestă credința prin fapte și cuvinte, statul modern se îngerează în acestea, oprind atari manifestațiuni, cari vin în conflict cu legile existente și cu morală publică. (Va urma).

+ Dr. Iosif Gall.

Moartea distinsului fiu al bisericii noastre, a generosului mecenat *Dr. Iosif Gall*, a produs impresie adâncă în toate cercurile românești. Toate zărele noastre anunță cu cuvinte alese încetarea sa din viață, relevându-i însușirile frumoase și năzuințele curate de a fi voit binele neamului său și pe terenu, pe care încercările sale nu au dus la rezultatul dorit de el și de alții. Chiar și foile străine vorbesc cu multă venerație despre marele nostru bărbat, scoțându-l la iveală facultățile rari intelectuale și dorul de muncă.

După sosirea vestei la Sibiu a fost arborat steagul negru la mitropolie, — fiindcă decedatul era adevărat ordinar în senatul școlar al consistoriului mitropolitan și membru în reprezentanța fundației Gozdu, — și s'a pus steagul negru și pe edificiul muzicului Asociațiunii, al cărei membru fondator fusese adormitul în Domnul.

Din partea surorii mult regretatului defunct, a doamnei *Iuliana Ranta*, s'a dat din prilejul tristului eveniment următorul anunț funerar:

Iuliana Ranta, născ. Gall, în numele ei și al rudelor, cu înima fiântă de durere aduce la cunoștința tuturor amicilor și cunoșcutilor, că preaiubitul frate, văr unchiu și cumnat: *Ilustritatea Sa dl. Dr. Iosif Gall*, membru al Casei Magnatilor, mare căpitan al ordalului Francisc Iosif, cavaler al ordalului de fier clasa III-a, deputat al congresului național bisericesc, deputat sinodal, membru al reprezentanței fundației Gozdu, etc. etc. după un morbo greu și îndelungat și-a dat nobilul său suflet în noaptea de 31 Octombrie st. n. la ora 2 și jum. Sâmbătă în 2 Octombrie st. n. la 10 ore a. m. se va oficia prohodul la locuința defunctului din Buda I. Somloiu 9, iar rămășițele pământești ale corpului nostru difunct vor fi transportate în Cluj, și așezate spre veșnică odihnă în cavoul familial, Duminecă la orele 3 d. a. Fie-i țărâna ușoară și memoria binecuvântată!

În vila defunctului din Buda s'a oficiat Sâmbătă la 10 prohodul prin P. S. Sa E. isopol *Ioan* al Aradului, asistat de P. C. S. A. himandritul *Augustin Hamza* și P. C. S. Protosinodal *Ghenadie G. Bogoevici*, de preoții *Dr. Petru Ionescu și Ioan Pop* preot militar și de diaconul *Dr. I. Lazar*. A cântat corul tinerimei universitare din Budapesta. Sierul cu rămășițele pământești ale decedatului a fost transportat apoi la Cluj, unde s'a făcut înmormântarea, cu solemnitate mare, ieri, Duminecă, oficiind P. C. S. Arhimandritul *Augustin Hamza* și P. C. S. Protosinodal *Dr. Eusebiu R. Roșca*, director seminarial în Sibiu, cu asistența protopresbiterului *T. Roșiescu* și a preoților *G. Condor și T. Ceotea*.

Legea despre armata comună.

(Urmare).

§ 21. Favorul de a servi în armata comună sau la honvezime, ca voluntar, numai un an, în activitate, și unsprezece ani în rezervă, îl are, fără considerație, că s'a anunțat de bună voie, ori au fost asentați la asentera principală, sau la cele suplatorii, toți aceia, cari cel mult la prima Octombrie a anului în care au fost asentați, au terminat vre-o școală medie de pe teritoriul regatelor și țarilor reprezentate în senatul imperial, de pe teritoriul Boiniei și Herțegovinei și de pe al țarilor de sab sfântă coroană urgară, ca e'vli ordinari, sau privațiști și au dat examenul de

maturitate. Sub școală medie se înțelege gimnaziul, cu școala reală, clasele superioare, și institutele de rang egal, ca școala de arte, de industrie, tehnică, comerț, marină, agronomie sau silvicultură.

Cumcă ce școale oad în categoria acestora, ai căror elevi au favorul de a servi ca voluntari numai un an, respective cari testimonii despre studiile făcute au valoare egală cu acelea dela școalele acestea, stabilește împreună cu ministrul de culte și instrucțiunea publică, iar pe lă Cracovia și Slavonia împreună cu banul, totdeauna ministrul de honvezi cu conștientul ministrului de război și ascultând părerea și a altor miniștri de resort.

De acest favor se împărțese și aceea, cari cel mult până la 1 Octombrie a anului în care au fost asentați au terminat șase clase ale vreunei școale medii, ori au făcut doi ani de studiu la vre-o școală de specialitate, egală în rang cu gimnaziul superior sau școala reală superioară, ori au doi ani de studiu la vre-o pedagogie, precum și aceia, cari pot arăta un testimoniu despre pregătiri egale cu acestea, în cazul dacă afară de acestea se mai supun unui examen, în fața unei comisii speciale. O gan'zarea comisii, măsura cerințelor și procedura la examen, se va stabili prin ordinațiune.

Favorul acesta îl are mai departe și aceia, cari cel mult la prima Octombrie a anului în care au fost asentați, au fost aplicați ca puteri didactice la vre-o școală elementară populară, școală civilă sau pedagogică, la vre-o școală pentru copii debili sau pentru copii rămași fără îngrijire, fie de stat sau cu drept de publicitate, precum și absolvenții de pedagogie.

Acelora, cari s'au distins pe terenul științelor, literaturii, tehnice, artiș, industriei, ministrul de honvezi poate să le acorde îndreptățirea de a face serviciul militar ca voluntari numai un an în activitate, în înțelegere cu ministrul de resort, respective cu banul.

Favorul trebuie reclamat cu ocazia asenterii. Dreptul recunoscut rămâne apoi valabil și pentru clasele următoare de etate. Cel ce nu-și reclamă favorul și nu-și poate justifica întrelăsarea, pierde favorul pentru anul acesta.

Voluntarii asentați în același an, cu excepția acelor, cari au fost asentați de drept pentru honvezime, se împart, la armata comună și la honvezime, în proporția numărului recruților ce trebuie să se dea pentru armata comună și pentru honvezime. Ai vin computați mai întâi aceia, cari au intrat la miliție de bună vor. La honvezime numărul acestora nu poate fi mai mare decât un procent din contingentul de recruți al honvezimii, dar numărul, cerând trebuință, poate fi schimbat prin ministrul de honvezi, în înțelegere cu ministrul de război. Cei ce lipsesc se iau dintre cei asentați ca voluntari. Iar dacă la honvezime ar intra prea mulți voluntari, aplanarea necesară, după proporția recruților ceruți pentru armata comună și honvezime, o face ministrul de honvezi, în înțelegere cu ministrul de război. Schimbări, cu privire la împărțirea voluntarilor, se pot face ulterior numai în cazuri vrednice de considerație.

Voluntarii, cari arată, că-și continuă studiile la vre-o școală superioară, ori că în scopul terminării pregătirilor lor speciale mai au de dezvoltat o activitate practică, pot să-și aleagă în mod liber anul începerii serviciului militar, cu rezervarea dreptului de a putea fi chemați la armă în vreme de mobilizare, astfel însă, ca ei să nu treacă peste prima Octombrie a anului în care implinesc anul 24-lea de etate, permițându-li-se aceasta numai în caz excepțional, între împrejurări cari reclamă o deosebită considerație. Amânarea începerii serviciului din alte motive e normată în paragraful 33.

Serviciul activ de un an se face de regulă pe speșele statului, și numai la dorința expresă pe speșele proprii. La cavalerie, artilerie, și la trupele de linie, voluntarii înrolați pe un an fac serviciul în principiu pe speșele proprii, sab cari speșe se înțelege uniforme, ajustarea și alimentarea, iar la cavalerie și artilerie și întreținerea calului și calul însuși. Peușalul necesar pentru cal și întreținerea calului, precum și speșele de întreținere a voluntarilor, cari scrvesc pe speșele proprii, le stabilește din cas în cas ordinațiunea ministerială. Voluntarii pe un an, cari scrvesc pe speșele proprii, pot să-și aleagă liber trupa la care vreau să-și facă stagiul. Cu toate acestea, în cadrele organizației, cu privire la aptitudinile și la asigurarea instruirii bune a voluntarilor, ministrul de război, eventual ministrul de honvezi, stabilește numărul până la care pot fi primiți voluntarii la anumite trupe. Dacă la o trupă numărul acesta e plin, voluntarul pe speșele proprii trebuie să-și aleagă o altă trupă, iar dacă nu e plin, pot fi pri-

tea liniștiți, la lumina lămpii, cum am așteptat-o și noi; și mi se pare că-și văd din înălțimea altei lumi, fiindcă știu un mic adevăr, pe care el nu-l știu încă... Și chiar dacă nu s'ar fi întâmplat nimic, și atunci m'aș înflora văzându-i așa de liniștiți... Au prea multă încredere în lumea asta... Iată-i colea despărțiți de vrășmaș prin biete geamurile acelea!

Cred, că n'o să se întâmple nimic, fiindcă au închis ușa și nu știu, că în suflute toteauns se întâmplă ceva, și că lumea nu se sfărșește la ușa casei... Așa s de siguri de mica lor viață și habar n'au, că atâți alții știu mai mult decât ei și că eu, biet moșneag, țin aici la doi pași de ușa lor, ca o pasare bolnavă întreaga lor ferioare în mâinile mele bătrâne, pe cari nu îndrăznesc să le deschid.

Cea mai omenească ougetare înfrățită cu cea mai subtilă și cea mai puternică poezie. Nu patimi nebune, nu sunet de aramă, ci undele clare liniștite, sau abia învălurate ale lacului, care ascunde în sine adâncimi nebănuite.

Nu știm pe nimeni, care să fi pătruns și să fi zugrăvit așa de adânc lumea lui Maeterlinck, ca Jules Lemaitre:

"Inchipuiți-vă figuri și mai generale decât cele din tragediile noastre și mai puțin "situate" în timp și spațiu; dar în schimb cari să nu fie despărțite de acest univers fizic, unde toate forțele — înțeleg și patimile noastre — își au obârșia lor ascunsă. Inchipuiți-vă, că aceste umbre

mici, dar așa de larg reprezentative se rătăcesc dela ori ce retorică vorbărească și nu rostesc decât cuvintele esențiale ale dramelor omenești; cuvinte ca

"... Chaque jour je la vois,
„Et crois toujours la voir pour la première fois”,
sau „oize țî-a spus?” sau

"Bejzet, écoutez, je sens que je vous aime" sau „Intră 'n mânăstire!” sau „A fi sau a nu fi?” sau „Grăiește-i, Hamlet!” sau „Nisi când n'o se vadă soarele acest mânăstire”, sau „Am ucis somnul.” Inchipuiți-vă, că umbrele rostesc cuvintele acestea, cu un fel de înflorare de a fi silite să le rostiască și cu un fel de groază de a trăi; că ele înși-le se văd ca umbre; că se văd ca Macbeth în clipa când s'ia moartea nevastă: „Sunt o umbră ce se frământă printre stafii!... Viața e un vis povestit de un om în aiorare...” Inchipuiți-vă în sfârșit, că umbrele acestea au să nu fie înfățisate nu cu fața spre noi, ci întors, nu cu latură, prin care omul sau societatea omenească, ci cu latură prin care se țin înoc de viața inconștientă și stau în legătură cu acest imens rezervoriu de forțe obscure... și veți înțelege nițel ce intrupează câte odată Maurice Maeterlinck!

Vasile Stoica.

* Din Racine.

** Din Shakespeare.

miți chiar și voluntari, cari servesc pe sepele statului.

Voluntarii pe sepele proprii, cu loquinta în esșe particulare, nu pot fi siliți să locuiesc în căsarmă, decât numai dacă cer interesele de serviciu, de instrucție și de disciplină militară. Astorfel de voluntari, în oas că trupa lor își schimbă garnisoana, în vreme de pace, li se poate permite, cu considerare la interesele de serviciu și la raporturile personale, ca serviciul activ să și-l facă tot în garnisoana de până aci, presupunând că în garnisoană mai sunt trupe de aceeași categorie. Timpul de serviciu se întrebunțează exclusiv pentru instrucția militară.

Timpul de serviciu pentru voluntarii de un an intrați de bună voe la miliție se socotește pentru cei ce l'au început înainte de a sjaunge la asentare dela z'ua în care l'au început, iar pentru ceilalți dela prima Ostomvrie a anului, în care au implinit anul al 21-lea. La voluntarii pe un an, asentăți cu ocaziunea asentării principale, timpul de serviciu se începe în prima Ostomvrie a anului în care au fost asentați. Favorul de a servi ca voluntar un an în activitate și pierd ceia au fost pedepși cu sentință ridicată la valoare de drept pentru crimă, ori pentru delict isvorât din răvna de câștig, ori care vatămă pudcarea publică. Perde favorul de a servi un an în activitate și voluntarul, care fie înainte, fie după începerea serviciului activ, a fost pedepsit cu sentință ridicată la valoare de drept din partea judecătoriei civile ori militare, pentru vreuna din orimele ori delictetele acestea. Perderea favorului de voluntariat o decretează ministrul de onvezi, pe baza sentinței judecătorești, pentru cei dela armata comună, însă cu consentimentul ministrului de războiu. Voluntarii pe un an își fac serviciul, ori la trupe, ori ca medici, veterinari, farmaciști, ori apoi fac servicii speciale.

§ 22. Voluntarii pe un an dela trupe, după terminarea serviciului activ, vin trecuți în rezervă. Că în decursul anului de serviciu activ a dat dovadă de capacitate teoretică și practică de a putea primi rangul de ofițer în rezervă, dacă corespunde și celorlalte cerințe, poate fi numit, amăsuraat trebuinței, cadet în rezervă, ori stegar în rezervă, eventual ofițer în rezervă, iar ceilalți rămân decamdată aspiranți de oadeți în rezervă. Cei care au capacitatea cerută, dar nu corespunde celorlalte condițiuni, rămâne aspirant de cadet în rezervă până la implinirea condițiunilor.

Măsura pretensiunilor cari pot fi ridicate și procedura ce e de urmat la stabilirea capacității, se regalează prin un statut aprobat de Majestatea Se.

Voluntarii pe un an dela trupe, care în cursul serviciului activ nu s'a dovedit destoinic pentru a câștiga rangul de ofițer în rezervă, se trece în rezervă, au rangul corespunzător pregătirilor sale în cele militare. În oasuri cari merită deosebită considerare, capacitatea de a sjaunge ofițer în rezervă poate fi arătată și în primii doi ani de serviciu în rezervă.

§ 23. Voluntarii pe un an, cari fac studii la medicină, se împărțesc de favorul, că cele trei luni prime ale serviciului lor activ le fac ca voluntari medici-niști la linie, ori la vânători, servind la trupă, ori apoi la marină, și după ce au câștigat diploma de doctor în medicină, respective au făcut rigoroasele cerute, celelalte nouă luni le fac ca medici voluntari, și anume, șase luni la vre-un spital militar.

Serviciul la trupe se începe: la infanterie și vânători în 14 Iunie, la marină în 1 Iulie, și se face de regulă în primul an de studii, cel mult însă în anul în care respectivul a implinit anul 24-lea al etății. Voluntarii medici-niști, după terminarea serviciului la linie, vin concedați. Serviciul de doctori al voluntarilor pe un an se începe cel mult la 1 Ostomvrie a anului, în care respectivul a implinit anul 28-lea. Intrucât însă, modificându-se regulamentul de studii la facultatea de medicină, doctoratul poate fi câștigat la o etate mai înaintată, termenul pentru facerea serviciului va fi prelungit în aceeași măsură.

Voluntarii medici-niști, care sub decursul serviciului lor activ s'a dovedit capabil de a primi rangul de medic militar în rezervă, dacă corespunde și celorlalte pretensii, va fi înaintat încă în cursul serviciului lor activ, făcut ca voluntar medic, la rangul de submedic suplent, iar după terminarea serviciului activ, amăsuraat trebuinței, va fi numit submedic în rezervă. Iar voluntarii medici, care în cursul serviciului lor activ nu s'a dovedit de vrednic a primi rangul de medic militar în rezervă, ori nu corespunde celorlalte cerințe, — după terminarea serviciului activ, amăsuraat destoiniciei arătate, va primi un rang oarecare, rămânând însă în serviciul sanitar, și va fi trecut în rezervă.

Capacitatea de a primi rangul de medic militar în rezervă se poate arăta, în

oasuri cari merită deosebită considerare și în timpul cât respectivul se află în rezervă, sub durata întregului serviciu.

Voluntarii medici-niști, care și întrepru studiile, ori apoi nu și câștigă la timp diploma de doctor, respective nu face rigoroasele cerute, face serviciul activ la trupe, respective la despărțăminte sanitare, computându-se lunile servite deja.

(Va urma).

Dela „Asociațiune“.

Convocare

Convoc onor. membri și sprijinitori ai Asociațiunii pentru literatura rom. și cultura poporului român, — din despărțământul Mercuria la adunarea generală ce se va ținea Daminecă în 17 Noemvrie 1912 nou la 2 ore după amiază în școala din comuna Apoldul-inferior.

Ordine de zi:

1. Deschiderea adunării și constituirea biroului.
2. Raportul comitetului și al casarului.
3. Prelegeri, cari sunt a se anunța până în prez'ua la subsemnatul.
4. Cântări executate de „Reuniunea română de cântări din Mercuria“.
5. Inscirerea de membri și închiderea adunării.

Mercuria, la 1 Noemvrie 1912.

Avram S. Pecurariu
protopop-presedinte al despărțământului Mercuria al Asociațiunii.

NOUTĂȚI.

Vizita reginei. Regina Elisabeta a României, însoțită de două doamne de onoare și de un pictor francez, a trecut Joi prin Brașov și a vizitat cetatea de lângă comuna Râșnov. Intorcându-se la Brașov, regina a stat câteva timp în oraș, apoi cu automobilul s'a întors la Sinsia.

Moșie cumpărată de dl Dr. Ioan Mihu. Moșia familiei *Berivoi* din hotarul Gelmarului, aproape de Orăștie, a fost cumpărată de dl *Dr. Ioan Mihu* cu prețul de 520.000 coroane.

Din Lupeni ni se scie că în 27 Oct. v. s'a făcut acolo sfințirea bisericii, care deși e de lemn, e atrăgătoare, fiind împodobită cu toate cele necesare. Actul sfințirii l-a săvârșit dl protopresbiter *Dr. Cornel Popescu*, asistat de tinerul și harnicul preot local *Victor Șandru*. Domnul protopresbiter a rostit și o predică oasăonală lăudând în firul ei epitropie, poporul credincios și pe harnicul păstor sufletesc pentru ostănțele puse și jertfele aduse întru mărire a lui Dumnezeu.

Promoțiuni la universitate. Noul regulament pentru examenele de advocat cere candidaților o practică de cinci ani. Practica veche de trei ani mai are valoarea numai pentru aceia, cari au făcut doctoratul în drepturi până în 31 Ostomvrie s. c. În urma acestei dispozițiuni, rigoroșanții s'au grăbit să treacă examenele pentru a nu pierde favorul acordat de vechiul regulament. Sâmbătă în săptămâna trecută s'au prezentat la promoțiune aproape o sută de candidați la universitatea budapestană.

Rescumpărare. Domnul oasarar consistorial *Dumitru Vulcu* a dăruit fondului pentru ajutorarea copiilor săraci suma de 20 cor. drept rescumpărare a feliicitărilor de ziua sa onomastică.

† **Ana Chețian** născ. *Marcu*, preoteasă gr. ort. în Bobohalma, a decedat în al 38-lea an al vieții și al 22-lea an al fericitei căsătorii, după lungi și grele suferințe, împărțită fiind cu sfințele taine ale muribunzilor, Vineri, în 1 Noemvrie la orele 9 a. m. A fost înmormântată ieri, Daminecă, în 3 Noemvrie r. în cimiterul bisericii gr. ort. din Bobohalma. Fie-i țărâna ușoară și memoria binecuvântată!

Deraierea unui tren de persoane. Sâptămâna trecută a deraiat un tren de persoane pe linia căii ferate Teiuș — Cluj. Cinci pasageri au fost greu răniți, ear 11 ușor răniți. Un vagon de clasa treia s'a sfărâmat total, mai multe vagoane au suferit considerabile stricăcuni. Răniții au fost transportați la clinica de chirurgie din Cluj, unde îndată au fost operați.

Moștenire. Academia de științe din Cracovia a primit din Polonia rusească o moștenire în valoare de două milioane de coroane.

Descoperire. Inspectorul veterinar, *Staicovici* din Buourești, în urma cercetărilor întreprinse în laboratorul profesorului universitar *Dr. Victor Babeș*, a reușit să stabilească cauza determinantă a *pestii porcine*, o boală care după cum știm cauzează daune enorme economilor de pretutindeni. În prezent se continuă experimentele în această direcție.

Ambulanțe române în Balcani. Consiliul de miniștri români a aprobat deschiderea unui credit de 210 mii de lei, ca din suma aceasta să se cumpere două ambulanțe sanitare împreună cu materialele necesare. Una din ambulanțe va fi trimisă în armata turcească, ear a doua în cea bulgară.

Degenerarea genului omenesc. Profesorul universitar *Dr. Weichselbaum*, cu ocazia inaugurării sale de rector al universității vienzese, a ținut o importantă prelegere despre *Raporturile între organismul corporal și boală*. Sunt anumite apariții, a zis profesorul universitar, care nu trebuie să le nesocotim când e vorba despre degenerarea popoarelor culturii actuale. La aceste apariții se numără: sporirea boalelor de nervi, înmulțirea sinuoiderilor și în sfârșit stângerea în mare număr a familiilor, mai întâi a bărbaților, cari au jucat un însemnat rol social și economic, cu deosebire în orașe. Tot aici putem socoti răspândirea miopiei și a boalei de dinți. Ce măsuri trebuie să luăm împotriva aparițiilor numite? Răspunsul nu poate să fie altul decât: înființarea de societăți pentru a combate alcoolismul, sifilisul și tuberculoza, — pe lângă lățirea cunoștințelor de igienă. Nizuințele în direcția aceasta au să fie susținute cu toată puterea din partea statelor.

Mărturia copiilor. Numărul mai nou al revistei *Umschau* istorisește un caz interesant pentru a dovedi cât de puțin preț are mărturia copiilor. Un profesor a arătat la 48 de școlari, în vârstă de 14—17 ani, o monedă și a făcut ca banul acesta să circuleze în mâna tuturor școlarilor din clasă, zicându-le să-l privească cu atenție, fără însă a le spune scopul celorlurmărește. Școlarii s'au uitat cu toții la monedă, unii l-au ținut în mână chiar și două minute. La sfârșitul lecției profesorul a luat banul, l-a pus în buzunar și a zis cu un ton sugestiv: „De bună seamă ați observat cu toții, că moneda este găurită; acum să-mi desemnați un cerc pe o bucată de hârtie, și să indicați ca o cruce în ce loc se găsește gaura?“ — Monedă, bine înțeles, nu era găurită, și cu toate acestea 44 de elevi au făcut cruci pe desene. Intre ceilalți patru elevi numai unul singur, un băeț de 17 ani, a declarat hotărât că banul nu este găurit. Dar ceea ce este și mai curios, e faptul că unii elevi stăruiau într'una că banul a fost găurit chiar și după ce li s'a expus starea faptică a lucrului. Etă o nouă dovadă, cu cât rezervă trebuie să primim mărturia copiilor.

Expoziție aeronautică. Miercuri s'a deschis în Paris o expoziție aeronautică. Baloane de dimensiuni uriașe nu puteau, firește, să fie expuse; câteva modeluri, cu toate acestea, arată progresul realizat de aparatele mai ușoare decât aerul. Cu atât mai bogată este expoziția aeroplanelor, în care o secție specială cuprinde hidroplanele și aeroplanele construite pentru scopuri militare. Se găsesc numeroase mașini, încă neîntrebuțate; dar sunt și mai multe aparatele, care au făcut remarcabile sboruri. În asemănare cu expoziția din anul trecut, cea din toamna acestui an dovedește vădit progres. Mașinile sunt mai practice, mai rezezi, mai solide și au o stabilitate mai sigură. Se află multe aparate, care în câteva minute se pot descompune și reconstrui.

Tablouri falsificate. Nu de mult circulasă în clasa artiștilor știră, că în Mons s'a descoperit două tablouri de Rubens, care până acum se găseau în proprietate privată. Despre unul din aceste tablouri se zicea, că ar fi originalul celebrei pânze *Sfânta treime*, despre care lumea știa că se păstrează în muzeul din Anvers. Profesorul din acest oraș, *Max Rooses*, vestit specialist în cunoașterea tablourilor de Rubens, scrie că cele două tablouri descoperite nu sunt altceva decât falsificări. Cu acest prilej profesorul Rooses spune ce câștiguri considerabile se făceau din vânzarea tablourilor falsificate ale lui Rubens chiar și pe vremea când pictorul se afla în viață. Partea cea mai mare dintr'insle datează din jumătatea primă a secolului al 17-lea. În deosebi s'au falsificat tablourile bisericești ale lui Rubens și ale altor pictori celebri. Cele mai multe se fabricau în Spania.

Starea financiară a unui oraș. Ministrul pentru apărarea țării, baronul *Samuel Hazai*, a dat ordin ca batalionul de onvezi din Eperjes să fie transferat, de oarece orașul nu este dispus să facă concesionile cerute de autoritățile militare. În această afacere orașul Eperjes a convocat o adunare generală pe ziua de 29 Ostomvrie. Cu prilejul adunării, primarul a desoris în colorii posomorâte starea financiară desperată a orașului, care nu are nici o avere, ci din contră geme sub greutatea unei datorii de cinci milioane de coroane, — astfel încât stă aproape de falimentare. În asemenea împrejurări nu este cu cale, a zis primarul, ca orașul să iee asupra sa și alte îndatoriri. Cu toate acestea, membrii ceilalți ai adunării generale au fost de părere contrară și au votat în unanimitate concesionile dorite de autoritățile militare.

La fondul Victor și Eugenia Tordășianu pentru înzestrarea fetelor sărace, al Reuniunii meseriașilor sibiieni, au mai dăruit: *Teodor Pope*, sodal cismar 50 bani, *Aurel Greblea*, paroh (Lăscchia), aplicând pe fiul său *Cornel* la lăcătușerie, 1 cor., *Ioan Boariu*, inv. cismar 50 bani, *Vasile David*, inv. pantof., 25 bani, *Nicolae Cojocariu*, inv. cumpănar, *Nicolae Șorocștenean*, *Valeriu Pleșa*, *Ioan Gherghel* și *Ilie Muntean*, învățăcei lăcătuși, *Ioan Bendorșean*, inv. mășar, *Ioan Țândău*, sodal pantof., fie care câte 50 bani, *Ioan Penaru* inv. faur, 25 bani și protopresbiterul *Andrei Luda* din Cetatea-de-peatră, cu prilejul hirotoniei, 5 cor.

Expoziție de tablouri. O interesantă expoziție de tablouri s'a deschis la 1 Noemvrie în pavilionul reuniunii de pstat din Sibiu, în strada *Schewis*. Sunt expuse prețioase lucrări făcute de onoscutul profesor *Carol Dörschlag* și fiica sa *Ana Dörschlag*. Intrarea: 40 bani.

La Reuniunea meseriașilor români din Sibiu, au fost primiți următorii membri ordinari: *Nicolae Cebuc* (originar din R-Vâlcea, fiu de șef de tren, cu 2 gimnastiale), *Seb. N. gru*, (originar din Câmpuri-Surdac, fiu de econom), sodali lăcătuși, *N. Melța*, (orig. din Sângatin, fiu de e. on.), *Silvestru Marta*, (orig. din Sălcia-sup., fiu de econ.), *Ioan Săsarman* (orig. din Măluțiu, comit. Solnoc-Dobăca, fiu de econ.), sodali pantofari, *Mihail Muntean* (orig. din Șura-mare, fiu de econ.), *Petra Gurban* (orig. din Murăș-Cicir, fiu de econ.), *G. Cocuța* (orig. din Păncota, fiu de econ.) și *Ilie Dărgoiu* (orig. din Aciliu, fiu de econ.), sodali cismari; *George Tomuța* (originar din Agriș, comit. Arad, fiu de faur), sodal barbier, *Alexandru Făroaș* (orig. din Băiești), fiu de impiegat de căi ferate), croitor, *Ioan Surdu* (orig. din Vidra-de-joș, fiu de butnar, stabilit de 2 ani în Sibiu), măestru butnar și *Nicolae Popa* (orig. din Varfa'au, fiu de econ.) sodal croitor.

Poșta redacției.

Merghindeal. Adresa cerută nu ne este onoscută.

Teatru.

Astăzi, Luni, comedia „*Wenn das Herz spricht*“, Marți comedia „*Zwei glückliche Tage*“, Mercuri opereta „*Eva*“, Joi „*Die keusche Susane*“, Sâmbătă „*Fiesko*“.

Cărți și reviste.

Frământări de Liviu Rebreanu: un frumos volum de nuvele, în care tinărul scriitor ardalian dovedește un bogat talent și o fină pătrundere a sufletului omenesc, prinzând în tablouri pline de viață caractere care te mișcă adânc. — Prețul unui volum e cor. 1.50 +10 bani porto. Volumul a apărut în editura „*Librăriei Naționale*“ S. Bornemisa din Orăștie—Szászváros.

Din Biblioteca scriitorilor dela noi, care apare în editura „*Librăriei Naționale*“ S. Bornemisa, sub auspiciile „*Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român*“, îngrijită de *Ost. C. Tășlăuanu*, a apărut al doilea volum: *Schite și povestiri de Ion Agărbiceanu*. Volumul are peste 300 de pagini și cuprinde cele mai alese bucoști literare din întreg scriitorului *Ion Agărbiceanu*. Prețul unui volum e cor. 2.— +20 bani porto. Se poate comanda la „*Librăriei Naționale*“ S. Bornemisa, Orăștie — Szászváros.

Nr. 948/1912 prot.

(375) 1-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de învățător la școala confesională din comuna bisericească **Beșa**, din protopresbiteratul Sighișoara, se publică concurs cu termen de **15 zile** dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt 1000 cor., și anume:

1. Dela popor prin repartitie 160 cor.
2. Intregire dela stat 840 coroane, cvar-tir în natură și grădină.

Alesul va fi dator a instrua tinerimea școlară și adulții în cântările liturgice și a le conduce în biserică în Dumineci și sărbători fără altă remunerație.

Concurenții sunt datori a se prezenta în vre-o Duminecă sau sărbătoare în biserică spre a-și arăta dexteritatea în cântări și tipice și a face cunoștință cu poporul, iar petițiile concursuale instruite conform normelor în vigoare documentând și absolvirea de IV clase gimnaziale să le trimită subsemnatului oficiu protopresbiterat în termenul deschis.

Sighișoara, 18/31 Octomvrie 1912.

Oficiul protopresbiterat gr. or. al tractului Sighișoara în conțelegere cu comitetul parohial concearnat.

Dimitrie Moldovan
protopop.

Nr. 11839/1912 prot.

(372) 3-3

Concurs.

Pentru întregirea postului de paroh în comuna de clasa a III-a **Valea Iepii**, tractul Geoagiului, se publică din oficiu al II-lea concurs cu termen de **30 zile** pe lângă emolumentele din coala B. despre ajutorul dela stat.

Suplicanții vor așterne rugărilor lor concursuale instruite conform legilor în vigoare la oficiul protopresbiterat al Geoagiului și se vor prezenta în vre-o Duminecă ori sărbătoare cu încuviințarea protopresbiteratului, în parohie la biserică spre a-și arăta aptitudinile în cele bisericești.

Sibiu, din ședința consistoriului arhidiecezan ca senat bisericesc ținută la 9 Octomvrie 1912.

Consistoriul arhidiecezan.

Nr. 446/1912.

373 3-3

Concurs.

Pentru întregirea postului de învățător la școala confesională ort. rom. din **Curciu**, tractul Mediașului, se publică concurs cu termen de **15 zile** dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

Salar anual de 1000 cor., și anume:
600 cor. dela comuna bisericească din repartite și 400 cor. se vor cere dela stat pe baza documentelor celui ales.

Cvar-tir și grădină în natură.

Cereri de concurs instruite conform normelor în vigoare să se trimită subsemnatului oficiu în termenul deschis, îndatorat fiind cel ales a conduce la biserică copiii în Dumineci și sărbători și a cânta cu ei sf. liturgie, iar la trebuință a cânta și la utrenie cu tinerimea adultă, a forma cor fără altă remunerație și a se prezenta în vre-o Duminecă ori sărbătoare în biserică spre a cânta și a face cunoștință cu poporul.

Mediaș, în 7 Octomvrie 1912.

Oficiul protopresbiterat gr. or. al Mediașului în înțelegere cu comitetul parohial.

Romul Mircea
protopop.

Monografia

institului seminarial teologic-pedagogic „Andreian”

al

arhidiecezei gr.-or. rom. din Transilvania

de

Dr. Eusebiu R. Roșca,
director.

Se poate procura dela Librăria arhidiecezană din Sibiu sau dela autor cu prețul: Broșată 3 cor. 50 fil. Legată 4 cor. Porto poștal 30 fil.

Nr. 484/1912 prot.

(374) 3-3

Concurs.

Pentru întregirea unui post învățătoresc devenit vacant la școala noastră elementară română greco-orientală din **Boița** se publică concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în ziarul „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post învățătoresc sunt:

1. Salar fundamental 1000 cor. solvibil în rate lunare anticipative din cassa comunei noastre bisericești.
2. Cvar-tir natural în edificiul școlar.
3. Relut de grădină 20 coroane.
4. Cvincyenalele legale se vor computa dela ziua intrării în funcțiune în postul ce este a se întregi prin acest concurs învățătoresc.

Învățătorul ales și întărit în acest post învățătoresc pe lângă catorințele sale pe terenul vieții noastre bisericești, școlare și sociale, stabilite între marginile autonomiei noastre bisericești este obligat a propune în mod gratuit studiile economice în școala noastră de repartitiune economică.

Concurenții la acest post învățătoresc vor avea să se prezinte înainte de alegere în biserică noastră în vre-o Duminecă sau sărbătoare spre a-și documenta aptitudinea în cântările bisericești.

Cereri de concurs instruite în înțelesul dispozițiilor noastre legale din vigoare sunt a se înainta în termenul legal oficiului protopresbiterat gr. or. al tractului Sibiu.

Boița, din ședința comitetului parohial român gr.-or. ținută la 7 Octomvrie 1912.

Nicolae S Halmagiu **Ioan Druhora**
președintele com. parohial. presbiter rom. gr.-or.
Văzut: **Dr. Ioan Stroia**
protopop.

Biblioteca Bunului Păstor,

redactată de Dr. N. Bălan.

Nr. 1.

Taina pocăinții

Studiu pastoral

de

Ioan Hanzu,
preot ort. rom.

Prețul 50 fil. + 5 fil.

Nr. 2.

Clerul și chestia alcoolismului

de

Dr. Augustin Egger,
fost episcop de St. Gallen.

Traducere din limba germană

de

Vasile Oana,
absolvent în teologie.

Prețul 80 fil. + 5 fil.

Se află de vânzare la Librăria arhidiecezană, Sibiu.

„BIBLIOTECA ȘAGUNA”

REDACTATĂ DE Dr. I. LUPAȘ, SĂLIȘTE

A apărut și se află de vânzare la

Librăria arhidiecezană, în Sibiu

Nr. 1.

Însemnătatea bisericii

Nr. 2.

Despre pocăință

Nr. 3.

La ziua sf. Andreiu

Nr. 4-5.

Temeliile traiului nostru

Nr. 6-7.

Sfânta Scriptură
în limba românească

de

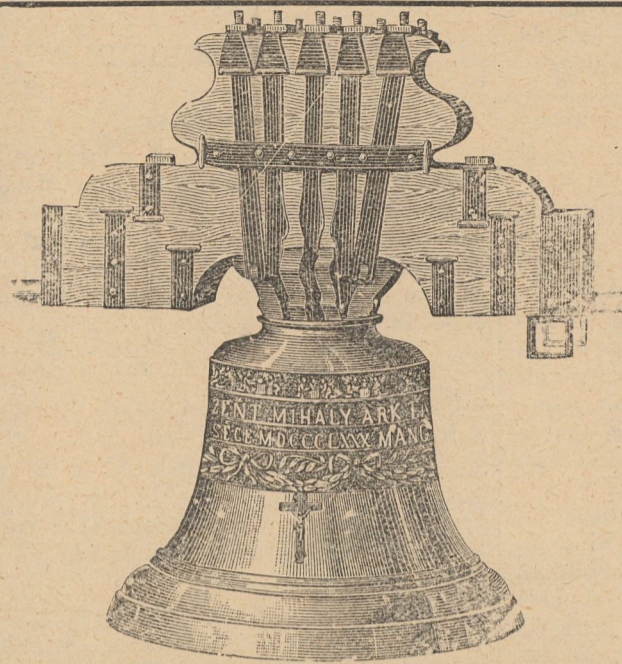
Dr. I. Lupaș.

Prețul a 10 fil. + porto 5 fil.

Prima și cea mai veche întreprindere pentru vărsare de
campane (clopote) din Ardeal

Mihail Mancheu

fabrică pentru vărsat clopote și scaune de clopote din fier bătut.
Înființată la anul 1822. Sighișoara, piața de sus Nr. 47.

O firmă ce există dela anul 1822 și se bucură de bun renume, se recomanda tuturor comunelor bisericești a liferă și repara clopote de toată mărimea cu coroană de stejar, ori de fier legat, cum și clopote cu sunet armonic. Face și scaune de clopote din fier bătut pentru unul sau și mai multe clopote cu prețurile cele mai convenabile. Comandele se efectuează și în depărtare. Clopote mai mici se află gata în tot timpul. Solvirea se va primi și în rate.

(104) 17-24

Requisite de scris se pot procura dela **Librăria arhidiecezană**

NOUI piese muzicale de Tiberiu Brediceanu!

LA SEZĂTOARE

Icoană din popor (un act cu un preludiu)

Text de C. Sandu-Aldea și I. Borcia.

CUPRINSUL:

Preludiu și cor.	5. Melodrama	Nr. 9. Cântec haiducesc
Nr. 1. Doina lui Sorin	6. Cântecul Ilenei	9. a) Solo de fluiet
2. Mândruță cu ochii verzi	7. De masă	10. Brâu
3. Cântec din bătrâni	8. Scenă	11. Duet
4. A lui Moș Marin		12. Învărtita și cor.

Partitura pentru canto și piano cor. 8-
fr. 10-**Doine și cântece românești.**

(Canto și piano).

Caietul I. (ed. II).

Foaie verde, foi de nuc.
Cântă puiul cucului.
Bădișor depărțitor.
Spune mândr' adevărat.
Vai, bădiță, dragi ne-avem.
Cine m'aude cântând.
Bade, zău, o fi păcat.
Bagă, Doamne, luna 'n nor.

Caietul II. (ed. II).

Ști tu, bade, ce mi-ai spus.
Vino, bade, iar acasă.
Năcăjit, ca mine, nu-i.
După ochi ca murele.
Floare fui, floare trecui.
Cântec haiducesc.
Trageți voi boi!
Cine n'are dor pe vale.

Caietul III.

Păsărică mută-ți cuibul.
Leagănă-te frunzuliță.
Turturea din valea sacă.
Ardemite-ai codru des.
Ce vii, bade, târzior.
Tu te duci, bade, sărace.
Foaie verde, foaie lată.
Pe unde umblă doru'.

Caietul IV.

Pe sub flori mă legănai.
Foaie verde, pup de crin.
Sus în vârful dealului.
Mândro, de dragostea noastră.

Când treci, bade, pela noi.
Frunză verde, frunzuliță.
Auzi, mândro, cucu-ți cântă.
S'a dus cucul de p'aici.

Jocuri românești.

(Piano solo).

Caietul I.

Lugojana.
Măzărca.
Ardeleana (ca 'n Banat) I.
Pe picior I.
Ardeleana I.
Brâu I.
Hora.
Ardeleana (ca 'n Banat) II.

Caietul II.

Ardeleana (ca 'n Banat) III.
Ardeleana II.
Pe picior II.
Țarina.
Învărtita I.
De doi.
Ardeleana III.
Brâu II.

Caietul III.

Brâu III.
Hategana.
Ardeleana (ca 'n Banat) IV.
Învărtita II.
Pe picior III.
Ardeleana (Abrudeana) IV.
Ardeleana (ca 'n Banat) V.
Brâu IV.

Caietul IV.

Hora.
Invărtita III.
Brâu V.
Pe picior IV.
Din Maramurăș.
Ardeleana V.
Danțu.
Ardeleana (ca 'n Banat) VI.

Prețul unui caiet cor. 4-
fr. 5-

Preludiu și Hora din „Serata etnografică”, pentru piano, ed. II.
Rândunica, vals, pentru piano, ed. II.
Viorele, vals, pentru piano, ed. II.
Aurora, vals, pentru piano.

Prețul a cor. 2-
fr. 250

Quadrille pe motive românești cor. 2-
fr. 250
Hora (cis moll) cor. 150
fr. 2-

De vânzare la:

Librăria arhidiecezană, Sibiu (Nagyszeben)